

بازار ایرتسی

فی ۱ محرم سنه ۱۳۲۹

وفی ۲۰ کانون اول سنه ۱۳۲۶

جمیت علمیہ اسلامیہ نك ناشر افکاریدر

صاحب امتیاز :

فانچ مجیز درسعاملرندن

استانبول مبعوثی

مصطفی عاصم

سر محرر :

فانچ مجیز درسعاملرندن

توفاد مبعوثی

مصطفی صبری

مدیر مسئول :

مکتب قضاء معلملرندن

کلیسلی منیر

مندرجات

قربان باره لری و دونما اعانه سی مصطفی صبری

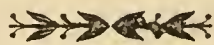
آجیق مکتوب سید

ادبیات
نظم و اشکال نظم طاهر المولوی

آجیق مخبره

ع . خیری

اون بش اون آلتی سنه اول
یازلمش اثر لرمندن

نسخه سی ۱ غروشدر

آبونه اجرتی (پوسته اجرتیله برابر در)

ممالک اجنبیه ایچون :

۱۳ ، ۰۰ فراتق

» ۶ ، ۵۰

استانبول وولایات ایچون :

بر سنه لکی ۵۰ غروش

التی آیلنی ۲۵ »

درج اولنیمان اوراق اعاده ایدلمز

قارئلر منزه

ا کثر مقالاتنه آیات کریمه واحادیث نبویه درج ایدلمش بولندینی نظر اعتباره آلته رق رعایت سز لکده بولنلاماسی رجا اولنور .

در سعادت

محمود بك مطبعه سنده طبع اولنمشدر

اون بش ، اون الی سنه اول یازلمش اثر لرمدن :

افعال الهیه

مابعد

بو-وزی بروحه نالا حکایه دن صکره امام مشار الیه
ینه دیبور که :

بکا قالیرسه (ابوالحسین) بو ایکی مقدمه لر ایه
حکمت ، خلق اعمار و اعمالک مبنی علمیه بولنان مسئله ده کی
معتزله مذهبی ابطال ایتدی کی بیلیمین طاقدن دکلر .
لکن شوراسی وار که :

(ابوالحسین) از باب اعتزالک ، بو مسئله ده کی
استناد کا هنی - که ایکی ضده قادر بولسانک ، اوضلدن
بریی ایشلمس یله دیکر نی ایشلماسی مرجحه متوقف
دکلر ، سوزیدر - ابطال ایتدی کی جهته ارقه ایشلرینک
معتزله مساکندن اهل سنت مسلماننه رجوعی
ا کلابه جقلردن قورقیده بو خصوصده علم ضروری
ادعا ایدرک ایلویه کینمس یله اولری مغالطیه بوغدی
چونکه بو ایکی مقدمه لری اعتراف ایه بوماده ده معتزله
تبیقندن عرض اندام ایده جک ناقض ، تحقیق و تدقیقه
(ابوالحسین) مرتبه سنه وار انلره شویله طورسون ،
مبتدیلره بیله ظاهر در . بو صورتده ا کلاشیلور ، که
(ابوالحسین) بو مسئله ده عادتاً اهل سنت مذهبنده در .

(سؤال)

قادر دن صدور فعلک داعی اوزرینه توقیله ، قدرت
او داعینک حصولنده فعلک ده وجوب حصولی اعتراف
قدرت حادثه نک وجود فعلده تأثیرینه عائد حکمه منافی
دکل ، بلکه قدرت حادثیه بالکلیه تفویض صورتده
اوله رق اونک فاعلیت ایه استقلالنه منافیدر . (ابوالحسین)
ایسه قدرت حادثه نک تأثیرنده علم ضروری ادعا ایدیور ؛
استقلالنده دکلر سنک بو ایراد کز - که بو ایکی مقدمه لری
اعتراف ایه کندی دعوانک نقیض بولنان عید ، افعال

وظیفه سیله مکلف طرف حکومتدن تعیین ایدلمش بر هیئت
واردر کیفیت اورادن صورولور . بویله بایلمیه جق
اولورسه هر حاکم کندی بیلدیکی ، اکلادینی کبی تفسیر
واکا ابتداء حکم ایدر که بو صورت مصالح عبادک ضیاع
واختلافی ایجاب ایدر .

ایشته مسائل شرعیده بویله در افراد اسلامیه دن
هر فرد ، دینی بر مسئله حقیقه فکر یوروده رک فتوا
ویره من . دین ، ملامه ، اویونجاق ایدیه ماز چونکه بوحل
او مسئله نک اهمیت و قدسیتی کیدرمکدن ناشقه آسایش
عالمده سوء تأثیر ایراث ایدر انک ایچوندر که راست کله
سلمه السلام علمادن هر بری فتوا ویره مزده امر فتوی
طرف حکومتدن تعیین ایدلمش مقیله منحصراً قالیر .
بوجهتک بویله اولیشی دینی اولدینی قدرده سیایدیر .
بناءً علیه بز بر آلائی مفتیسی (مفتی خیرالدین)
[ذاتاً حکومتجه ظن ایدر - هم بولر آلائی مفتیسی
عنوانیه دکل الای امامی عنوانیه یاد ایدیلرلر] شرعاً
مفتی طانیه مایز بو سیدندر که بر عسکر بیله بر مسئله
دینده فتوا آلمق ایسترسه ینه آلائی مفتیسنه دکل
فتواخانهیه مراجعت ایدر بناءً علیه آلائی مفتیسی نه
مفتی نه قاضی عسکر در .

صوک معروضاتم اولوق اوزره دیه بیلیرمکه حکمت
غزته سنک بو بایده کی انشیراتی علی الخصوص طشره لرجه
ظن ایدلیدی کی کبی تهییج اذهانی موجب اولماش دکلر
واوله جفی ده آاز بر دوشونمک نتیجه سنده ا کلاشیلیر .
انسانک بر عادتی خصوصیه دینی بر عادتی اویله قولای
قولای ترک و تبدیل ایدم مزلر .

ایشته بو خصوصی مشروطیت عثمانیه مزک بخش
ایلدیکی سربستی کلام قضیه سنه استنادا یازیور و بو بایده
مدافعه یه شرعاً بورجلی بیلدیکم هم مسلمانلر می تأسیفله
پاد ایتمکده کندی حقی کوریورم .

بایزید در سعام و معارف
مفتلرندن

بیم

معترف بر کیمسہ یہ قارشی اعتزال قیوسی قہانیویرر .
 بوصورتہ (ابوالحسین) شومسئلہ دہ اعتزالی انکارایتدیکی
 کونش کبی میدانہ جیقدینندن اونک بومادہدہ بداهت
 ادعاسنہ قدر ایلوو کیمسہی ؛ ارقداشہلرینک اہل سنت
 مذہبہ رجوعنی اکلاملرندن قورقیدینی جہتلہ اولنری
 مغالطہیہ بونعنی ایچوندر .

(ابوالحسین) ک غیرى اولان فرقہ ثانیہدہ عبدک
 افعالنی ایجادہ دائر عقلی ، نقلی برطاقم دلیللرہ یابیشیورلر .
 عقللرینک مرجعی درت دانہدر .

عبد مستقلاً افعالنی موجد اولسہ بر طاقم فسادلر
 کندیسینی کوسترمکہ باشلار :

۱ — انسانلری مدح و ذمک بطلانیدر ؛ فعل .
 انسانلرہ مسئند دکلکہ او فعلدن طولانی مدح و یا ذم
 اولنلر .

(جوابی)

انسانلری مدح و ذم محلیتلی اعتباریلہدر ، فاعلتلیری
 اعتباریلہ دکلکہ بو خصوصہ فعل ایلہ مستقلیتلیری شرط
 قیاسون . نتہ کیم برشی کوزلاکی سایہ سندہ مدح و انندی
 کبی دیگر برشی دخی قبجی ایلہ مذمومدر . چونکہ
 بو مدح و ذم ؛ عبد او فعللرک محلی بولنقی اعتباریلہدر ،
 تأثیر اعتباریلہ دکل .

۲ — امر ، نہیلر ایلہ تکلیفک بطلانیدر . زیرا
 عبد ایجادندہ مستقلاً فعلنی موجد اولسہ عقلاً او
 عبدہ شونی یابدہ شونی یامہ دیہ امر ونہی ایتمک صحیح
 دکلر .

۳ — کندیسیلہ شرع وارد اولان تأدیبک بطلانیدر ؛
 فعلنی ایجادندہ مستقل بولنمیان بر کیمسہنی تأدیبہدہ معنا
 یوقدر .

۴ — کندیسیلہ وعد و وعید ورود ایدن ثواب
 عقابک ارتفاعیلہ بعثہ متعلق فائدہ نک عدم بقاسیدر .
 زیرا عباد ، افعالنی موجد دکلر . بو صورتہ فعللرہ
 بناء اونلرک ثواب و عقابہ استحقاقی فصل اولہ بیایر ؟

اختیاریلہنی موحد دکلر ، قضیہنی باش کوستر
 سوزیدر — وارث اولہ بیلسون .

(جواب)

بزم بوباندہ غرضہ ، اصحاب اعتزالک ادعا ایتدکاری
 استقلالی سلیدر . نتہ کیم استاد ابو اسحقک مذہبی دہ
 بودر ؛ بالادہ کچمشدیکہ ، مشار ایلہ عبدک افعال
 اختیاریلہنی حقندہ ایکی قدرت اثبات ایدیوردی . [۱]

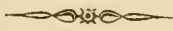
ایمدی (ابوالحسین) سلب استقلال خصوصندہ
 بز معاشر اہل سنتہ مساعدہ ایدر — بزم سوزمزمہ ککش
 بولنوردہ مسلك اعتزالک کوکندن قورومسی لازم کلیر .
 زیرا عقلاً صانع عالم حضر تلرینک کندی فعلی اولان
 شیء امریلہ فعل الہینک وجودندہ حصولی واجب ،
 عدمندہ حصولی تمتنع بولنان فعلی امری آرہ سندہ فرق
 یوقدر ؛ بو ایکی تقدیرہ کورہدہ مأمور ، فعل وترکہ
 مقتدر دکلر . کذلک ینہ جناب واجبک قولنی کندیسندہ
 ایجاد ایتدیکی شئیہ بناء تعذیلہ قولندہ ایجاد ایتدیکی
 شئیک حصولندہ حصولی واجب اولان شئیہ بناء تعذیلی
 آرہ سندہ فرق بولندینی کبی قبیح و ظلمک فاعلیلہ قبیح
 و ظلمی موجب شئیک فاعلی آرہ سندہ دخی فرق یوقدر .
 بنابرین ارادہ جازمہ نک حصولندہ حصول فعلک وجوبنی

[۱] (موافق) دہ عبدک مستقلیتی سلب خصوصندہ
 (امام الحرمین) ایلہ (استاد) برلکدہ کوسترلشدر چونکہ امام
 مشار الیہ کورہ عبد ، فعلنی موجدیر . بناء علیہ فعل وترک جانبہ
 مقتدر اولور معناسنہ اولہرق عبد ، فعلندہ مستقل دکلر . حالبوکہ
 بو ، منظور فیہدر . زیرا امامک استناد ایلہ برلکدہ کوسترلسی ،
 علت مذکورہ دن ، اکلاشدیغنه نظراً افعال اختیاریلہ عبد مسئلہ سندہ
 مشار الیہ حکما ایلہ اتفاقنہ متوقفدر . بونلرک بومادہدہ
 متفق بولندینی ایسہ تفتازانینک (مقاصد) دہ (ارشاد) دن
 نقل ایتدیکی عبارتہ دن — کہ بزده اونی بالایہ ترجمہ ایتشدک —
 یک کوزل اکلاشیلور . صاحب (مقاصد) بیلہ بشن الی
 صحیفہ اول نقل ایتدیکی سوزی اونوتیبوردہ بشن الی صحیفہ
 صکرہدہ (امام الحرمین) ایلہ (استاد) برلکدہ کوستریور .
 طن ایدرم ، کہ بو ایکی دانه انسان مکملی امام رازیشک
 (نہایہ العقول) ی اغفال ایدیور .

معتزله نك ، فكر لر نجه عبدك ايجاد فعلده عدم استقلالنه
 قائل بولنانلره لازم كتير دكاري فسادات كنديلرينده
 بش وجهله لازم كليور .

نصوح افندی زاده :

ع . ضبري

ادبيات

تدريسات ادبيه دن

نظريه الاشكال النظاميه

افنديلر !

ويريان قرار اوزرينه بو سنه درس ساعتلرمزدن
 بريني نظم ايله اشكال نظمه حصر ايده جكز .
 نظم : بر موسيقي بيادر كه سامعه ذوقه اولان تاثيري
 نثردن زياده در . بو تاثيري حس اتمك (اوزان) دهيلان
 آهنگ نظمي بيلمه يه متوقفدر . بناء عليه اوزان كيفيت
 احداثي او كره نلم .

موسيقىده (اصول) ناميله بر طائيف ميزان ترنم
 اولديغي بيليرسكز . بو ، اصوللر كي نظمك ده (وزن)
 عنوانيله بر چوق مقياسي واردر . اصول آشنا اولميانلرك
 بر بسته يي طوغر و اقوماسي ناصل قابل دكسه ، اوزاني
 بيلمه ينلرك ده بر منظومه يي درست انشاد اتمه يي و :
 ماسخنور مصرع موزوني ناموزون او قور

تعريض محققدن قورتولماسي ممكن دكلدر .
 زده ايكي تورلو وزن واردر ، بري (بارماق حسابي)
 ديككري وزن تركيدر كه نظم عثمانى مؤسسلى صافى ،
 وملى فكرلريني بونكله تنظيم ايتشلردر .
 توركردن (قاي خان قيله يي) نك سردار حاست

بلكه او فعللر ، مخلوق السهيدر . ايمدى جائزدر ، كه
 قضيه بر عكس اولسونده انديا و اتباعي معاقب ، فراغه
 و تابعلى ده مثاب اولسونلر . شمدى بعثت ايچون منفعت
 متصور ميدر ؟

(جوابلري)

افعال اختياريه سي اوزرينه مترتب ثواب ، عقاب ،
 لزوم عقليدز وسؤال توجه ايتكمسزين عادت السهيه نك
 جريانيه اسبابي اوزرينه مترتب عادات سائر كيدر .
 نه كيم بز معاشر اهل سنته كوره نيچون الله تعالى
 حضر تلي آتش طوقايلمه نك عقينده احتراقى يرانديده
 نيچون بو احتراق آتسه طوقايلمه دن اول ويا خود صويه
 طوقايلير طوقايلمه حاصل دكلدر ، ديه سوال صحيح
 اولديغي كي نيچون افعال مخصوصه نك عقينده انسانلري
 مثاب قيليورده ديكر افعال عقينده ده معاقب قيليور ؟
 عجب انايه ايله عقابي بو فعللردن اول ياپسه ويا خود مثاب
 قيليوني فعلك عقينده معاقب ، معاقب قيليوني فعلك
 عقينده ده مثاب قيله اولمازي ؟ ديه سوال دخي صحيح
 دكلدر .

تكليف ، تاديب ، بعثه كلنجه ديرزكه :

بونلر ، عبدى فعل و اختيارينه چاغريجيدر . جناب
 واجب بونلرك بشي صره فعلى عاداتا يرانيرده ايشته او
 فعل ؛ چاغريجيلر اوزرينه مترتب اختيار اعتباريله طاعتدر .
 فقط شرعك چاغريديني شيئه وفاقسه ، يوقا كر مخالفه
 اوزمان معصيتدر ، برده طاعت ثوابك ، معصيتده عقابك
 علامتيدر ؛ بوقسه طاعت ثوابه ، معصيتده عقابه استحقاقك
 اسباب موسيه سندن دكل .

بوفسادلرك هپسته بردن شويله بر جوابده ويره بيلير :
 اى معتزله سرك بو اعتراضلركز ، قدرت و اختيار
 عبدى نفى ايدن خبريه واردر ؛ بوقسه فعل عبدى
 كسييله واقع اوله رق قدرت و اراده سنه متعلق قيلانه واردر
 اولمديكي كي مستقلا دكل ؛ بلكه حضرت الهك ير اتميله
 اوله رق قدرتي مؤثر قيلانه دخي واردر دكلدر .